Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0253

ES ir Afrikos partnerystės atnaujinimas: bendrų prioritetų nustatymas rengiantis Angolos aukščiausiojo lygio susitikimui

2025 m. spalio 23 d. Europos Parlamento rezoliucija „ES ir Afrikos partnerystės atnaujinimas: bendrų prioritetų nustatymas rengiantis Angolos aukščiausiojo lygio susitikimui“ (2025/2933(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 ir 4 dalis,

A. kadangi Afrika ir Europa yra kaimyniniai žemynai, kurių ateitis yra glaudžiai susijusi; kadangi ES turėtų siekti būti pagrindine Afrikos partnere prekybos, investicijų, paramos vystymuisi, humanitarinės pagalbos, taikos ir saugumo, energetikos ir skaitmeninės pertvarkos srityse; kadangi Afrikos šalys kartu yra ketvirta pagal dydį ES prekybos partnerė, o ES valstybės narės kartu yra didžiausia Afrikos eksporto rinka; kadangi vis sudėtingesnėmis geopolitinėmis aplinkybėmis abu žemynai susiduria su bendrais ir tarpusavyje susijusiais iššūkiais;

B. kadangi Afrika yra nepakeičiama partnerė sprendžiant pasaulinius uždavinius nuo tvarios galimybės gauti svarbiausiųjų žaliavų užtikrinimo iki žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos skatinimo, pasaulinio apsirūpinimo maistu saugumo stiprinimo, dinamiškos darbo rinkos rėmimo, konfliktų prevencijos ir taikos kūrimo; kadangi demokratija, žmogaus teisės ir teisinė valstybė yra pagrindinės tiek ES, tiek Afrikos Sąjungos (AS) vertybės, o moterys ir jaunimas yra pagrindiniai Afrikos demokratinės ir ekonominės ateities pokyčių iniciatoriai; kadangi intensyvesnis ES ir Afrikos bendradarbiavimas gali atverti bendras inovacijų, pramonės plėtros, darbo vietų kūrimo, žmogaus socialinės raidos, JT darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimo ir ilgalaikio klestėjimo abiejuose žemynuose galimybes;

C. kadangi Samoa susitarimas[1] yra atnaujintas ir modernizuotas ES ir

[1] OL L, 2023/2862, 2023 12 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2023/2862/oj.

Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės santykių pagrindas, kuriuo siekiama stiprinti jų gebėjimus kartu spręsti šias pasaulines problemas ir ryžtingai siekti lygiateisės partnerystės, grindžiamos abipuse pagarba ir bendrais interesais;

D. kadangi Afrikos demokratijos, rinkimų ir valdymo chartijoje pabrėžiama laisvų ir sąžiningų rinkimų, taip pat politinių partijų ir opozicijos teisių svarba; kadangi, nepaisant pastaraisiais dešimtmečiais padarytos pažangos, pastarojo meto įvykiai rodo nerimą keliančią demokratijos regreso tendenciją;

E. kadangi AS darbotvarkė iki 2063 m. „Kokią Afriką norime matyti“ yra pačios Afrikos ilgalaikis integracinio augimo, regioninės integracijos, lyčių lygybės ir darnaus vystymosi planas; kadangi didėjantis Afrikos dalyvavimas pasaulyje atspindi jos didėjančią politinę ir ekonominę įtaką; kadangi tai pabrėžia principingos, skaidrios ir abipusiai naudingos partnerystės, kuria remiami Afrikos ir Europos prioritetai ir skatinamas ilgalaikis stabilumas ir klestėjimas, svarbą;

F. kadangi taika, saugumas ir geras valdymas yra būtinos klestėjimo sąlygos, tačiau kai kurie Afrikos regionai, ypač esantys nestabilioje aplinkoje, ir toliau susiduria su nestabilumu, terorizmu, nekonstituciniais vyriausybių pakeitimais ir humanitarinėmis krizėmis; kadangi išorės subjektai, visų pirma Kinija ir Rusija, padidino savo įtaką Afrikoje dažnai pasitelkdami neskaidrias ar prievartos priemones, įskaitant dezinformacijos ir piktavališkos įtakos kampanijas;

G. kadangi ES ir toliau yra didžiausia paramos vystymuisi ir humanitarinės pagalbos teikėja Afrikoje; kadangi pasaulinė humanitarinė sistema susiduria su precedento neturinčia finansavimo krize – 2024 m. surinkta tik 43 proc. iš JT prašomos 50 mlrd. JAV dolerių humanitarinės pagalbos sumos; kadangi šią padėtį dar labiau pablogino nuolatinis daugelio pagrindinių paramos teikėjų biudžeto, skiriamo užsienio pagalbai, mažinimas;

H. kadangi 2024 m. Afrikos gyventojų skaičius viršijo 1,5 mlrd. ir prognozuojama, kad iki 2050 m. jis pasieks 2,5 mlrd., o didžioji dauguma jos žmonių yra jaunesni nei 30 metų; kadangi ši demografinė raida ir teikia galimybių ir kelia iššūkių, todėl reikia didžiulių investicijų į švietimą, užimtumą, sveikatos priežiūrą ir infrastruktūrą; kadangi nelygybė tebėra viena iš pagrindinių kliūčių pasiekti DVT;

I. kadangi Afrika turi didžiulį atsinaujinančiosios energijos, inovacijų ir darnaus vystymosi potencialą; kadangi nepaisant to, kad žemynas tik nedaug prisideda prie pasaulyje išmetamo teršalų kiekio, jis aktyviai siekia atsparumo klimato kaitai ir žaliojo augimo; kadangi bendra ES ir AS lyderystė gali paspartinti teisingą, įtraukią ir tvarią pertvarką;

J. kadangi Afrikos žemyninė laisvosios prekybos erdvė yra transformatyvus Afrikos integracijos ir ekonominio savarankiškumo

projektas, tačiau Afrikos dalyvavimas pasaulinės prekybos ir investicijų srityje tebėra ribotas; kadangi ES parama turėtų būti sutelkta į gebėjimų stiprinimą muitų suderinimo ir privačiojo sektoriaus pasirengimo srityje, siekiant kuo labiau padidinti Afrikos žemyninės laisvosios prekybos erdvės teikiamą naudą;

K. kadangi migracija ir judumas tarp Afrikos ir Europos atspindi ilgalaikes realijas, dėl kurių kyla didelių iššūkių abiem žemynams ir kurios gali suteikti galimybių tik tuo atveju, jei į jas bus tinkamai ir atsakingai atsižvelgiama; kadangi ES ir Afriką vienija bendras interesas sukurti ilgalaikes ir abipusiškai naudingas partnerystes, kuriomis būtų prisidedama prie ekonominio vystymosi ir stabilumo Afrikoje, kartu sprendžiant Europos problemas, susijusias su neteisėta migracija, saugumu, sienų valdymu ir kova su terorizmu; kadangi tokios partnerystės, nepriklausomai nuo to, ar jos orientuotos vien tik į migraciją, ar yra platesnio pobūdžio, bet jų pagrindas – migracijos klausimai, turi apimti aiškias atsakomybės sritis ir įsipareigojimus, stiprinti bendradarbiavimą neteisėtos migracijos prevencijos, neteisėto žmonių gabenimo tinklų išardymo, migrantų grąžinimo procesų tobulinimo ir sienų valdymo stiprinimo srityse ir šalinti pagrindines neteisėtos migracijos priežastis kilmės ir tranzito šalyse;

L. kadangi 2025 m. minima Afrikos ir ES oficialios partnerystės 25 metų sukaktis, kuri suteikia istorinę galimybę atnaujinti ir sustiprinti ryšius, sudarant sąlygas kitai kartai tęsti partnerystę vienodomis sąlygomis;

M. kadangi JT darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m. ir AS darbotvarkė iki 2063 m. yra bendras partnerystės kelrodis ir jomis turėtų būti vadovaujamasi programuojant pagal dabartinę Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) „Globali Europa“ ir strategiją „Global Gateway“, daugiausia dėmesio skiriant skaidrumui, įtraukiam dalyvavimui ir išmatuojamiems rezultatams;

N. kadangi visų formų vystomasis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas pagalbos veiksmingumo principais; kadangi Samoa susitarimo ir strategijos „Global Gateway“ įgyvendinimas turi būti suderintas su AS darbotvarke iki 2063 m. ir turi būti laikomasi lygybės, tarpusavio atskaitomybės ir Afrikos savarankiškumo principų visose bendradarbiavimo srityse;

O. kadangi tebesitęsianti Afrikos valstybių skolų krizė per pastarąjį dešimtmetį padidėjo; kadangi geopolitinių neramumų ir didėjančių palūkanų normų sąlygomis 2010–2022 m. Afrikos valstybių skolų santykis padvigubėjo ir padidėjo nuo 32,7 proc. iki 65 proc.;

P. kadangi ES ne kartą patvirtino savo įsipareigojimą propaguoti ir ginti religijos laisvę visame pasaulyje ir ėmėsi veiksmų siekdama kovoti su religiniu persekiojimu ir netolerancija įvairiose pasaulio dalyse;

Q. kadangi Parlamentas ne kartą ragino stiprinti tarptautines pastangas kovoti su religiniu persekiojimu ir patraukti atsakomybėn už išpuolius prieš mažumų bendruomenes atsakingus asmenis;

Nauja lygiavertė strateginė partnerystė

1. ragina atnaujinti į ateitį orientuotą ES ir Afrikos partnerystę, pagrįstą tarpusavio pagarba, bendrais interesais ir supratimu, kad abu žemynai yra vienas kitam reikalingi ir kartu jie yra stipresni; pažymi, kad, kintant geopolitinei dinamikai ir didėjant pasauliniam nesaugumui, įskaitant augantį ekstremizmą, taip pat mažėjant paramai vystymuisi ir humanitarinei pagalbai, glaudesnis ES ir Afrikos bendradarbiavimas tampa kaip niekad svarbus; pažymi, kad tikra partnerystė, grindžiama bendrais daugiašaliais veiksmais, yra veiksmingiausias būdas skurdui panaikinti ir taikai, klestėjimui, demokratijai, žmogaus teisėms, teisės viršenybei, tvariai prekybai ir žmogaus socialinei raidai skatinti; dar kartą patvirtina, kad JT darbotvarkės iki 2030 m. ir DVT įgyvendinimas turi būti bendras atnaujintos ES ir Afrikos partnerystės kelrodis;

2. ragina ES padidinti savo konkrečius veiksmus ir strateginę komunikaciją bei matomumą visoje Afrikoje, aiškiai parodant apčiuopiamą ES ir AS partnerystės, grindžiamos tarpusavio pagarba, skaidrumu ir tvarumu, naudą; pabrėžia skaidraus, vertybėmis grindžiamo bendradarbiavimo svarbą, palyginti su užsienio šalių įtaka, įskaitant Kiniją ir Rusiją, kurių neaiški finansinė, saugumo ir dezinformacijos veikla kelia pavojų Afrikos suverenitetui, stabilumui ir demokratiniam valdymui; pažymi, kad ES privalo veiksmingiau rodyti pavyzdį imdamasi nuoseklių diplomatinių veiksmų, skirdama matomas investicijas ir glaudžiau koordinuodama Komisijos, Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT), Parlamento ir valstybių narių veiklą, kad skambėtų vieningas Europos balsas;

3. pabrėžia, kad svarbu oficialiai įtvirtinti būsimų ES ir AS aukščiausiojo lygio susitikimų parlamentinį aspektą, kaip neatsiejamą jų sistemos dalį, siekiant užtikrinti atstovavimą piliečiams, viešąją priežiūrą ir demokratinį indėlį į partnerystės svarstymus ir rezultatus; pritaria tam, kad būtų atnaujintas Europos Parlamento ir Panafrikos Parlamento bendras parlamentinis dialogas, kaip demokratinio dialogo ir priežiūros forumas; ragina reguliariai rengti teminius abiejų žemynų parlamentinių komitetų susitikimus, kad būtų užtikrinta atskaitomybė įgyvendinant partnerystę;

4. ragina 22 ES valstybes nares ir 66 Afrikos šalis partneres, kurios dar neratifikavo Samoa susitarimo, padaryti tai nedelsiant, kad jis būtų taikomas ne laikinai, o įsigaliotų visiškai;

5. primygtinai ragina Komisiją visais be išimties atvejais atlikti išsamius poveikio vertinimus ir surengti konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant Afrikos suinteresuotuosius subjektus, kuriems

ES teisės aktai daro tiesioginį poveikį, ir savo pasiūlymus pagrįsti visais prieinamais įrodymais; įsipareigoja konsultuotis su kolegomis Afrikos šalyse dėl būsimų ES teisės aktų;

Taika, saugumas ir geras valdymas

6. dar kartą patvirtina, kad tvari taika yra būtina vystymosi ir klestėjimo sąlyga; remia Afrikos vadovaujamas pastangas užtikrinti taiką pagal Afrikos taikos ir saugumo struktūrą (ATSS) ir giria ES paramą pagal Europos taikos priemonę; ragina užtikrinti nuspėjamą operacijų, kurioms vykdyti yra suteikti AS įgaliojimai, finansavimą, be kita ko, pasitelkiant JT nustatytus įnašus; pabrėžia, kad bendradarbiaujant turi būti laikomasi tarptautinės teisės, ginami civiliai gyventojai ir skatinama valdymo reforma; reiškia didelį susirūpinimą dėl konfliktų plitimo, džihadistų teroristinių veiksmų, karinių perversmų ir valstybių nefunkcionavimo, demokratijos regreso ir smurtinio ekstremizmo keliose Afrikos dalyse; ragina laikytis visapusiško požiūrio, apimančio gynybą, taikos kūrimą, saugumo priemones, prevenciją, deradikalizavimą ir socialinį bei ekonominį vystymąsi;

7. reiškia didelį susirūpinimą dėl prastėjančios saugumo ir humanitarinės padėties Sahelio regione, visų pirma Malyje, Nigeryje ir Burkina Fasoje, kurių didelius plotus tebekontroliuoja ginkluotos grupuotės, o civiliai susiduria su plačiai paplitusia priverstine migracija ir aprūpinimo maistu nesaugumu; pažymi, kad krizė plinta į demokratiškas Vakarų Afrikos pakrantės valstybes ir sukuria pavojingą galios vakuumą iš šių valstybių pasitraukus tarptautinėms misijoms; smerkia Rusijos destabilizuojančią strategiją regione, įskaitant jos sprendimą įtraukti „Vagnerio grupę“ į vyriausybės kontroliuojamą Afrikos korpusą, jos dezinformacijos operacijas ir grobuonišką išteklių įsigijimo praktiką; pažymi, kad rėmimasis tokia karinių chuntų parama nepadėjo stabilizuoti padėties ir suteikė galimybę teroristinėms grupuotėms vėl sustiprinti pozicijas; apgailestauja, kad ES mokymo misija Malyje, ES karinės partnerystės misija Nigeryje ir ES gebėjimų stiprinimo misija Nigeryje, taip pat kitos tarptautinės pajėgos nepadėjo užtikrinti ilgalaikės taikos; ragina atlikti įrodymais pagrįstą ir išsamų įgaliojimų, vaidmenų ir politikos vertinimą ir iš esmės persvarstyti integruotą ES bendros saugumo ir gynybos politikos strategiją Sahelio regione, kad ji būtų suderinta su vystymosi politika ir remiama pagal Europos taikos priemonę; teikia pirmenybę galimybei teikti humanitarinę pagalbą ir civilių gyventojų apsaugai, be to, susieja ES saugumo paramos teikimą su sąlyga visapusiškai laikytis tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės; ragina imtis koordinuotų, principingų ES ir Afrikos Sąjungos veiksmų, grindžiamų demokratija, žmogaus teisėmis ir teisinės valstybės principu, įskaitant priemones, skirtas kovoti su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi, suardyti neteisėtais ištekliais grindžiamas ekonomikas ir nusikalstamas veiklą, kurios pasitelkiamos ginkluotosioms pajėgoms finansuoti, ir investuoti į

valdymą, paslaugų teikimą ir ekonomikos galimybes vietos lygmeniu, siekiant šalinti nestabilumą skatinančius veiksnius;

8. reiškia didelį susirūpinimą dėl tebesitęsiančio smurto, politinio nestabilumo ir humanitarinių krizių keliose Afrikos dalyse; visų pirma primena apie niokojantį konfliktą Sudane, kuriame Sudano ginkluotųjų pajėgų ir Greitojo reagavimo paramos pajėgų susirėmimai sukėlė masines civilių žūtis, priverstinę migraciją ir plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus; griežtai smerkia visus žiaurumus, įskaitant tikslingą civilių persekiojimą ir seksualinio smurto kaip karo ginklo naudojimą, ir ragina užtikrinti visapusišką atsakomybę ir netrukdomą galimybę teikti humanitarinę pagalbą; palankiai vertina regionines ir JT vadovaujamas diplomatines pastangas ir ragina ES intensyviau koordinuoti veiklą su Afrikos Sąjunga ir kaimyninėmis valstybėmis, siekiant remti derybas dėl ugnies nutraukimo ir įtraukaus taikos kūrimo; su nerimu atkreipia dėmesį į tebesitęsiančią nestabilią padėtį ir nacionalinio susitaikymo trūkumą Libijoje, kuris toliau daro neigiamą poveikį Afrikos ir Europos saugumui; primygtinai ragina ES, glaudžiai bendradarbiaujant su JT, atnaujinti dalyvavimą, siekiant skatinti vieningą politinį procesą, skaidrius rinkimus ir užsienio samdinių pasitraukimą; palankiai vertina ES karinės pagalbos misijos Mozambike indėlį atkuriant saugumą Kabo Delgade ir kartu pažymi poreikį integruoti žmogaus teises, bendruomenės atsparumą ir gero valdymo principus, siekiant užtikrinti ilgalaikį stabilumą ir pasitikėjimą vietos lygmeniu; atkreipia dėmesį į Pajėgumų stiprinimo Somalyje misijos vaidmenį stiprinant Somalio policijos pajėgumus, užtikrinant saugumą jūroje ir teisinės valstybės principo laikymąsi; ragina glaudžiau bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais ir integruoti misijos darbą į platesnio masto ES pastangas stiprinti valdymą, teisingumą ir kovos su terorizmu atsparumą Somalio pusiasalyje; išlieka susirūpinęs dėl padėties Etiopijoje, įskaitant Tigrajaus regioną, kuriame pranešta apie šiurkščius žmogaus teisių pažeidimus; ragina Etiopijos valdžios institucijas garantuoti neribotą galimybę teikti humanitarinę pagalbą, siekti tikro nacionalinio dialogo ir laikytis teisinės valstybės principo bei pagrindinių laisvių; pažymi, kad visais ES veiksmais nuo konflikto nukentėjusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose turi būti siekiama skatinti demokratiją, atskaitomybę ir Afrikos atsakomybę, užtikrinant koordinavimą su Afrikos Sąjunga ir regioninėmis iniciatyvomis, siekiant skatinti sutaikinimą, stabilumą ir darnų vystymąsi visame žemyne;

9. ragina ES imtis veiksmų siekiant skatinti taiką, saugumą ir stabilumą visame Afrikos žemyne; ragina skirti nuspėjamą ir ilgalaikį Afrikos Sąjungos pradėtų taikos operacijų finansavimą, įskaitant finansavimą remiantis JT nustatytais įnašais pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2719 (2023); pažymi, kad reikia užtikrinti nuolatinį atstovavimą Afrikai JT Saugumo Taryboje; remia Afrikos vadovaujamas taikos operacijas ir tarpininkavimo pastangas pagal ATSS;

10. ragina Tarybą ir Komisiją stiprinti ES ir Afrikos bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje, be kita ko, sukuriant veiksmingus bendrus pajėgumus kovai su terorizmu, smurtiniu ekstremizmu ir išorės kišimusi, visų pirma nestabiliose valstybėse; pažymi, kad toks bendradarbiavimas turi papildyti ir sustiprinti Afrikos pastangas pagal ATSS ir juo turi būti visiškai gerbiama tarptautinė teisė, demokratinė priežiūra ir lygiavertės partnerystės principai; pažymi, kad vykdant kovos su terorizmu operacijas turi būti visiškai gerbiama tarptautinė humanitarinė ir žmogaus teisių teisė; remia ES programas, susijusias su bendruomenių atsparumu, moterų ir jaunimo dalyvavimu ir atstatymu po konflikto; primygtinai ragina ES ir AS įgyvendinti JT Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkę ir JT Jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkę, užtikrinant vienodą dalyvavimą priimant sprendimus;

11. palankiai vertina neseniai sudarytą taikos susitarimą tarp Ruandos ir Kongo Demokratinės Respublikos (KDR), tačiau tebėra giliai susirūpinęs dėl tebesitęsiančio smurto ir nesaugumo KDR rytinėje dalyje, visų pirma Šiaurės Kivu ir Itūryje; ragina ES atlikti aktyvų ir koordinuotą vaidmenį remiant taikos proceso įgyvendinimą, dėmesį skiriant įtraukčiai ir moterų dalyvavimui, humanitarinei prieigai ir civilių apsaugai; pabrėžia, kad, siekiant ilgalaikio stabilumo, būtina spręsti ekonominius konflikto aspektus, įskaitant neteisėtą gamtos išteklių ir žaliavų naudojimą, ir užtikrinti teisingumą karo nusikaltimų aukų, be kita ko, nukentėjusiųjų nuo su konfliktu susijusio seksualinio smurto, atžvilgiu; primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą nedelsiant sustabdyti ES ir Ruandos susitarimo memorandumo dėl tvarių žaliavų vertės grandinių taikymą, kol Ruanda įrodys, kad ji nutraukia savo kišimąsi ir savo vykdomą M23 sukarintosios grupuotės kontroliuojamose teritorijose kasamų naudingųjų iškasenų eksportą; ragina visus subjektus užtikrinti didesnį skaidrumą ir veiksmingai uždrausti įvežti į ES bet kokias kruvinąsias naudingąsias iškasenas; ragina ES Kongo Demokratinėje Respublikoje ir Didžiųjų Ežerų regione skatinti atsakingą medžiagų naudojimą, skaidrumą tiekimo grandinėse ir investicijas į pridėtinę vertę;

12. pabrėžia didžiulę demokratijos ir laisvų bei sąžiningų rinkimų svarbą, nes tai vienintelis būdas užtikrinti tikrą atskaitomybę ir tikrą atstovavimą žmonių interesams ir prioritetams; ragina glaudžiau bendradarbiauti rinkimų stebėjimo ir demokratijos kūrimo srityje, palaikant partnerystės ryšius su AS ir regioninėmis organizacijomis; ragina numatyti specialų finansavimą vietos moterims tarpininkėms ir taikos kūrėjoms, jauniems taikos kūrėjams ir pilietinės visuomenės organizacijoms; dar kartą patvirtina esminį moterų ir jaunimo vaidmenį taikos kūrimo ir valdymo srityse;

13. primena, kad krikščionys yra labiausiai persekiojama religinė bendruomenė pasaulyje; ypač susirūpinęs atkreipia dėmesį į krikščionių padėtį Sahelio regione;

14. pabrėžia, kad bažnyčios yra gyvybiškai svarbios esminių socialinių paslaugų teikėjos Afrikoje; ragina Komisiją įtraukti šiuos partnerius į ES programų įgyvendinimą; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) skatinti dialogą su bažnyčiomis šalyse partnerėse;

15. nerimauja dėl didėjančios Kinijos politinės įtakos Afrikoje ir jos pasaulinių iniciatyvų ekspansijos, įskaitant iniciatyvą „Viena juosta, vienas kelias“; pažymi, kad, nors šie projektai padėjo sutelkti daug investicijų, jiems dažnai trūksta skaidrumo ir dėl jų gali atsirasti ekonominis priklausomumas; ragina ES padidinti pastangas siūlant tvarią, vertybėmis paremtą ir skaidrią alternatyvą, kurios pagrindas yra vietos lygmens atsakomybė, sąžininga konkurencija ir tarpusavio nauda; ragina ES stiprinti savo strateginę komunikaciją ir matomumą, remti bendrus AS ir ES infrastruktūros, skaitmeninimo ir inovacijų projektus, taip pat remti nepriklausomos žiniasklaidos ir švietimo iniciatyvas, siekiant pademonstruoti ilgalaikius ES ir AS partnerystės modelio privalumus; pripažįsta strateginę ypatingos svarbos žaliavų svarbą tiek Afrikai, tiek Europai ir pažymi, kad bendradarbiavimas šioje srityje turi būti pagrįstas tarpusavio nauda, skaidrumu ir tvarumu; ragina siekti diversifikacijos vietoj pernelyg didelės priklausomybės ir taip stiprinti Europos atsparumą pasitelkiant partnerystes, kuriomis skatinama atsakinga kasyba, pridėtinė vertė vietos lygmeniu ir įgūdžių ugdymas; pažymi, kad pagal strategijos „Global Gateway“ Afrikos ir Europos investicinių priemonių rinkinį įgyvendinamomis iniciatyvomis turėtų būti skatinamos atsparios, sąžiningos ir aplinkos atžvilgiu atsakingos tiekimo grandinės, užtikrinant, kad bendradarbiavimu išteklių srityje būtų prisidedama prie tvaraus ir įtraukaus augimo ir ekonomikos įvairinimo Afrikos šalyse;

Tvarus vystymasis ir augimas, prekyba ir infrastruktūra

16. pritaria visapusiškam Afrikos žemyninės laisvosios prekybos erdvės, kaip žemyno integracijos varomosios jėgos, įgyvendinimui ir ragina ES teikti techninę bei finansinę pagalbą jos institucijoms, muitinės procedūrų suderinimui ir privačiojo sektoriaus pasirengimui;

17. pabrėžia esminį vaidmenį, kurį atlieka KVTBP „Globali Europa“, kaip pagrindinė ES išorės finansavimo sistema, skirta bendradarbiavimui su Afrika remti; pažymi, kad veiksmingas KVTBP „Globali Europa“ ir ją pakeisiančių priemonių naudojimas yra labai svarbus užtikrinant politinių prioritetų, strategijos „Globali Europa“ investicijų ir Europos komandos iniciatyvų suderinamumą, taip pat garantuojant ES veiksmų vystymosi srityje skaidrumą, atskaitomybę ir išmatuojamus rezultatus ir siekiant įvykdyti ES Sutarties įpareigojimus, be kita ko, skatinti skurdo panaikinimą, darnų vystymąsi, žmogaus teises, tarptautinį bendradarbiavimą ir lyčių lygybę;

18. ragina valstybes nares atlikti išsamų savo ankstesnių požiūrių į

vystomąjį bendradarbiavimą su Afrika ir išorės paramą Afrikai trūkumų vertinimą ir peržiūrėti bei patikslinti savo strategijas, susijusias su Afrika, siekiant skatinti tvarų klestėjimą žemyne ir sukurti iš tiesų abipusiškai naudingas partnerystes; pažymi, kad svarbu užtikrinti politikos suderinamumą vystymosi labui visose ES išorės politikos srityse, atsižvelgiant į prekybos, migracijos, klimato ir saugumo aspektus; atkreipia dėmesį į Parlamento politikos suderinamumo vystymosi labui tinklo svarbą siekiant geresnio ES išorės politikos sričių suderinamumo; pabrėžia, kad oficiali parama vystymuisi (OPV) mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, mažų pajamų šalyse ir nestabiliose valstybėse išlieka būtina; ragina valstybes nares išlaikyti ir paspartinti pažangą siekiant ilgalaikio JT tikslo 0,7 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų skirti OPV ir padidinti mažiausiai išsivysčiusioms šalims skirtą dalį, laikantis ES ir tarptautinių įsipareigojimų; ragina išnagrinėti novatoriškas ir teisiniu požiūriu patikimas finansavimo priemones, įskaitant savanorišką Tarptautinio valiutos fondo specialiųjų skolinimosi teisių perskirstymą, kai tai įmanoma, ir galimybę panaudoti struktūrines ir skaidrias skolos išmainymo į klimato arba vystymosi priemones, siekiant padidinti prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo klimato kaitai finansavimą; ragina Komisiją ir valstybes nares pasirašant susitarimus su Afrikos šalimis atsižvelgti į atokiausių regionų interesus;

19. reiškia didelį susirūpinimą dėl didėjančios skolos naštos, tenkančios daugeliui Afrikos šalių; ragina ES ir kitus susijusius partnerius remti visapusišką skolos restruktūrizavimą ir pasaulinės finansų architektūros reformą, kad būtų užtikrintos sąžiningesnės sąlygos ir skaidrumas;

20. pripažįsta pastangas užtikrinti didesnį ES išorės veiksmų nuoseklumą pagal priemonę „Globali Europa“ ir strategiją „Global Gateway“ ir kartu pabrėžia, kad lankstumas turi derėti su nuspėjamumu, atskaitomybe, skaidrumu ir parlamentine priežiūra; ragina Komisiją, EIVT, Tarybą ir valstybes nares užtikrinti, kad strategijos „Global Gateway“ Afrikos ir Europos investicinių priemonių rinkinys duotų apčiuopiamų rezultatų suderinant projektus su Afrikos prioritetais, užkertant kelią netvariai skolai, remiant skurdo panaikinimą ir skatinant žmogaus socialinę raidą, atsižvelgiant į DVT ir Sutartimis nustatytus įpareigojimus; pripažįsta, kad vien didelio masto investicinėmis iniciatyvomis negalima išspręsti sudėtingų realijų nestabiliuose ir konfliktų paveiktuose kontekstuose ar pažeidžiamumo aspektų, matomų mažiausiai išsivysčiusiose ir labai įsiskolinusiose šalyse; todėl ragina, remiantis priemone „Globali Europa“, parengti specialią veiklos nestabiliuose kontekstuose ES strategiją, kuri apimtų politinį dialogą, taikos kūrimą, humanitarinę pagalbą ir vystymosi veiksmus, ir kartu pabrėžia poreikį kitoje daugiametėje finansinėje programoje numatyti tikslinę humanitarinę pagalbą; pažymi, kad reikia didinti ES finansuojamų projektų matomumą ir koordinavimą pasitelkiant stipresnes ES delegacijas ir užmezgant tikras partnerystes su Afrikos

suinteresuotaisiais subjektais;

21. su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į plataus masto neteisėtos kasybos ir naudingųjų iškasenų kontrabandos įrodymus ir šios veiklos poveikį stabilumui ir vystymuisi regionuose, kuriuose gausu išteklių; primena sąsajas tarp kasybos ir žmogaus teisių pažeidimų, aplinkos būklės blogėjimo, žemės grobimo ir smurtinių konfliktų;

22. ragina sukurti specialų ES ir Afrikos industrializacijos paktą, kurį bendrai remtų Afrikos Sąjunga (AS), ES ir regioniniai plėtros bankai ir kuriuo būtų siekiama sutelkti viešąjį ir privatųjį kapitalą, kad Afrika būtų ne tik žaliavų šaltinis, bet ir perdirbimo, gamybos ir inovacijų centras; pabrėžia, kad ši iniciatyva būtų apčiuopiama lygiateisės partnerystės išraiška ir ja būtų skatinamas ilgalaikis augimas ir tvarios vertės grandinės abiejuose žemynuose; reiškia susirūpinimą dėl JAV tarptautinio vystymosi agentūros (USAID) veiklos nutraukimo ir jos programų mažinimo, nes dėl to atsirado didelių pagrindinių paslaugų finansavimo spragų; ragina Komisiją ir valstybes nares kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ ir Europos komandos programas suderinti su Užsachario Afrikos ir teminių programų oficialiai sutartais tikslais ir minimaliomis siektinomis išlaidų reikšmėmis ir pasinaudoti šiomis priemonėmis, kai tinkama, siekiant skubiai užpildyti finansavimo spragas, pirmenybę teikiant skurdo panaikinimui, sveikatai, lyčių lygybei, švietimui, aprūpinimui maistu ir prisitaikymui prie klimato kaitos pažeidžiamiausiose Afrikos šalyse; pabrėžia, kad dėl poreikiais grindžiamo humanitarinės pagalbos pobūdžio reikalingas tikslinis finansavimas, kuris skirtųsi nuo kitų išorės veiksmų finansavimo; atkreipia dėmesį į glaudaus Jungtinių Amerikos Valstijų, ES ir Afrikos Sąjungos dialogo vienodomis sąlygomis svarbą siekiant įgyvendinti bendrus tikslus – skatinti demokratiją, vystymąsi ir gerovę Afrikoje ir persvarstyti politiką „taika už išteklius“;

Investicijos į moteris, jaunimą, žmogaus socialinę raidą ir judumą

23. pabrėžia, kad atnaujinta ES ir Afrikos partnerystė turi būti orientuota į Afrikos jaunimą; pabrėžia, kad ES ir Afrikos Sąjungos partnerystė sudaro sąlygas Afrikos šalių vyriausybėms suteikti savo piliečiams daugiau galimybių, įskaitant darbo vietų kūrimą, ir kad ES gali padėti to siekti ir remti tokias Afrikos pastangas; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti ilgalaikę ir lygiateisę partnerystę, labai svarbu suartinti jaunimą iš abiejų žemynų, užtikrinant geresnį tarpusavio supratimą ir tvirtesnius ryšius; ragina stiprinti studentų ir mokslinių tyrimų mainų programas; remia aktyvesnį Europos studentų dalyvavimą mainų programose su Afrikos universitetais; be to, ragina teikti didesnę paramą Afrikos universitetams, profesinio lavinimo įstaigoms ir jaunimo vadovaujamoms iniciatyvoms, kad būtų stiprinami įgūdžiai, inovacijos ir mainai;

24. ragina sukurti specialų Afrikos ir ES jaunimo inovacijų fondą, skirtą

startuoliams ir bendruomenės projektams, kuriems vadovauja jauni verslininkai, finansuoti;

25. pripažįsta, kad migracija yra bendra realija, dėl kurios kyla didelių iššūkių abiem žemynams ir kuri gali suteikti galimybių tik tuo atveju, jei į ją bus tinkamai ir atsakingai atsižvelgiama; ragina ES ir jos valstybes nares toliau plėtoti ir įgyvendinti strategines ir specialiai pritaikytas partnerystes su Afrikos šalimis (nepriklausomai nuo to, ar jos orientuotos į migraciją, ar yra platesnio pobūdžio, bet jų pagrindas – migracijos klausimai), grindžiamas bendrais interesais ir išmatuojamais įsipareigojimais sienų valdymo, grąžinimo ir readmisijos bei kovos su neteisėta migracija, neteisėtu migrantų gabenimu, prekyba žmonėmis ir terorizmu srityse; ypač ragina stiprinti bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito šalimis siekiant užkirsti kelią neteisėtai migracijai, išardyti neteisėto žmonių gabenimo tinklus ir patobulinti grąžinimo procesus, taip pat stiprinti bendradarbiavimą saugumo ir kovos su terorizmu srityje; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas turi prisidėti prie ilgalaikio stabilumo ir duoti abiem žemynams naudingų rezultatų;

26. ragina ES ir Afrikos Sąjungą puoselėti ir propaguoti moterų teises ir lyčių lygybę, užtikrinti galimybę gauti išsilavinimą ir naudotis seksualinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis ir teisėmis, skatinti visapusišką, lygiateisį ir prasmingą moterų dalyvavimą priimant sprendimus ir darbo rinkoje, ir kovoti su smurtu dėl lyties ir žalinga praktika; pakartoja, kad lyčių lygybė ir moterų įgalinimas yra būtinos įtraukaus augimo ir darnaus vystymosi sąlygos; ragina ES užtikrinti specialų finansavimą lyčių lygybės programoms, laikantis Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano; ragina nustatyti plataus užmojo finansavimo tikslus siekiant paspartinti 5-ojo darnaus vystymosi tikslo dėl lyčių lygybės įgyvendinimą ir sudaryti sąlygas moterims imtis veiksmų;

27. pabrėžia, kad svarbu kovoti su moterų teisių pažeidimais Afrikoje, ypač moterų lyties organų žalojimu;

28. pažymi, kad sveikatos saugumas yra bendras pasaulinis uždavinys ir reiškia susirūpinimą dėl to, kad reikšmingai sumažinus sektoriaus biudžetą kyla pavojus, kad bus prarasta per dešimtmečius visuotinės sveikatos srityje padaryta pažanga ir dėl to milijonai žmonių rizikuos netekti gyvybės; palankiai vertina ES paramą Afrikos ligų kontrolės ir prevencijos centrams, vakcinų gamybos centrams ir Afrikos vaistų agentūrai; pabrėžia esminį ES vaidmenį finansuojant gyvybiškai svarbias sveikatos programas, įskaitant ŽIV ir AIDS prevenciją ir gydymą, taip pat lytinės ir reprodukcinės sveikatos programas; ragina toliau bendradarbiauti pasirengimo pandemijoms, vietos vaistų gamybos ir visuotinės sveikatos apsaugos srityse;

Klimatas, aplinka ir daugiašalis bendradarbiavimas

29. ragina daryti bendrą pažangą kuriant Afrikos bendrąją elektros

energijos rinką, tarpvalstybines jungtis ir tvarią urbanizaciją; ragina ES skirti pakankamą dalį kovai su klimato kaita numatytų lėšų Afrikos prisitaikymui prie klimato kaitos ir klimato kaitos švelninimui finansuoti, remiat tokias iniciatyvas kaip Didžiosios žaliosios sienos iniciatyva ir iniciatyva „NaturAfrica“, pagal kurias aplinkos apsauga derinama su darbo vietų kūrimu ir kaimo plėtra; pripažįsta, kad klimato kaita yra bendras uždavinys ir Afrikos ir ES bendradarbiavimo galimybė; palankiai vertina Afrikos ir Europos iniciatyvą „Žalioji energija“, kuria siekiama iki 2030 m. užtikrinti 50 GW atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumus ir elektros energija aprūpinti 100 mln. žmonių;

30. ragina Afrikos Sąjungą ir ES imtis ryžtingesnių veiksmų ir bendrai ginti savo interesus šalių konferencijos susitikimuose, siekiant užtikrinti teisingą kovos su klimato kaita finansavimą, technologijų perdavimą ir Nuostolių ir žalos fondo finansavimą; pabrėžia, kad visi daugiausia šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetantys teršėjai, įskaitant G20 nares, turi rodyti pavyzdį įgyvendinant Paryžiaus susitarimą; palankiai vertina nuolatinę Afrikos narystę G20 ir remia didesnį atstovavimą Afrikai pasaulinio valdymo sistemoje; siūlo Afrikos Sąjungai ir ES pradėti kasmetinį aukšto lygio dialogą klimato ir tvarumo klausimais, siekiant stebėti pažangą ir derinti energetikos, biologinės įvairovės ir aplinkos apsaugos politiką;

Tolesni veiksmai

31. palankiai vertina tai, kad Luandoje surengtas septintasis ES ir Afrikos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimas, nes tai yra reikšminga galimybė Afrikos ir Europos lyderiams dar kartą patvirtinti savo įsipareigojimą dėl ES ir Afrikos Sąjungos partnerystės; ragina dalyvius pasinaudoti šia galimybe paskelbti išmatuojamus įsipareigojimus artimiausiems penkeriems metams, visų pirma priimant bendrą 2025–2030 m. veiksmų planą ir veiksmų gaires dėl Afrikos ir ES prekybos ir investicijų padvigubinimo iki 2030 m., ir atnaujinant bendrą skaitmeninės pertvarkos ir žaliosios energijos partneryščių sistemą;

32. ragina Komisiją ir Europos išorės veiksmų tarnybą rengti metinius aukšto lygio dialogus su Afrikos Sąjungos komisija ir regioninėmis ekonominėmis bendrijomis keturiose prioritetinėse srityse: taikos ir saugumo, prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo, migracijos ir judumo, tvarumo ir kovos su klimato kaita veiksmų, siekiant įvertinti partnerystės prioritetus, stebėti įgyvendinimą ir prisidėti prie Afrikos Sąjungos ir ES aukščiausiojo lygio susitikimo proceso ir ES daugiametės finansinės programos; siūlo, kad Afrikos Sąjungos ir ES konsultacijos kasmet būtų institucionalizuotos ministrų ir vyresniųjų pareigūnų lygmeniu, užtikrinant nuolatinį koordinavimą, atskaitomybę ir lankstų politikos formavimą;

33. pažymi, kad svarbu stiprinti Afrikos ir Europos partnerystės parlamentinį aspektą; ragina iki aukščiausiojo lygio susitikimo

surengti Europos Parlamento narių ir Panafrikos Parlamento narių susitikimą siekiant užtikrinti, kad abiejų žemynų išrinktų atstovų balsai padėtų formuoti būsimo ES ir Afrikos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimo darbotvarkę, prioritetus ir rezultatus; pažymi, kad toks dialogas sustiprintų demokratinį legitimumą, skatintų tarpusavio supratimą ir užtikrintų, kad aukščiausiojo lygio susitikimo išvadose atsispindėtų visos Afrikos ir Europos piliečiams rūpimi klausimai ir jų siekiai; taip pat pabrėžia, kad svarbu užtikrinti prasmingą pilietinės visuomenės dalyvavimą su partneryste susijusiuose veiksmuose ir aukščiausiojo lygio susitikimuose; palankiai vertina Europos Parlamento sprendimą atidaryti biurą Adis Abeboje siekiant atidžiai stebėti Afrikos Sąjungos ir jos Panafrikos Parlamento veiklą ir sprendimų priėmimo procesus;

34. ragina Pirmininkę dažniau kviesti Afrikos valstybių vadovus kreiptis į Parlamentą ir taip užtikrinti subalansuotą geografinį atstovavimą ir skatinti gilesnį politinį dialogą tarp abiejų žemynų;

°

° °

35. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Komisijos pirmininkei, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Afrikos Sąjungos komisijai, Panafrikos Parlamentui, ES valstybių narių ir Afrikos Sąjungos valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Jungtinių Tautų bei Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių organizacijos generaliniams sekretoriams.